BAŞMUHARRİRİ
Ahmet Emin YALMAN
Vatan Evi
Cağaloğlu, Molla Fenari Sokağı: 30 - 32
Telef. 24186 - Telg. VATAN Ist.

Perşembe 25 HAZİRAN 1942

VATAN

Yıl: 2 — Sayı: 617
"DOĞRUYA DOĞRU - EĞRİYE EĞRİ,,
Fiyatı 5 Kuruş

1853 - 1855 harbinde Sıvastopol
Kıymetli askerî muharrir İhsan Boranın bir yazı serisi
(Bugün 2 nci sayfamızda)

Devlet satın almaları

Temelinden ıslaha muhtaç bir sistem

Yazan: **Ahmet Emin YALMAN**

Devlet satın alma usullerinin değişeceği hakkında haberler var. Bunların doğru olduğunu ve aklın emrettiği açık ve basit yollara gidilmeğe nihayet karar verildiğini ümit etmek isteriz.

Bugünkü usuller yüzünden hükûmet herşeyi pahalıya alıyor, geç alıyor, kendini ve satanları inanılmaz şekillerde külfetlere sokuyor, zaman kaybetmek yüzünden bütün mekanizmaların verimini azaltıyor ve işletme masrafını yükseltiyor.

Hükûmetin satın alma sistemi emniyetsizlik üzerine kurulmuştur. Esas düşüncesi şudur: «Fırsat bulursa herkesin yolsuzluğa kaçması ihtimali vardır. Bunun önüne geçmek için usuller ve kayıtlar koymak, derece derece yüksek memurlara (ita âmiri) sıfatını vererek satın alma muamelelerini onların imzasına ve kontroluna tâbi tutmak lâzımdır.»

Bu düşüncenin neticesi olarak öyle çapraşık muameleler icat edilmiştir ki çalmak isteyene izini belli etmeden çalmak ve yaptığı işin maddî ve manevî mes'uliyetini âmirlere yükletmek için bol ve geniş fırsat verir, fakat memleket işlerinin dürüst şekilde yürümesini isteyen vazife sahiplerini ve namuslu tüccarı canından bıktırır. Bu usuller, namuslu ticareti öldürecek, hileli iş görmeği bazan adeta mecburî kılacak yolda tesir gösterir.

Bazı dairelerimiz satın alma işlerinde akıl ve idraklerini kullanmak imkânına maliktir. Bunların aldığı eşya ile 2490 numaralı kanuna göre satın alan dairelerin aynı dakikada, aynı tüccardan aldıkları aynı nevi eşya arasında bazan yüzde otuz, yüzde kırk fark bulunur. Bu fark, hükûmeti aldatmak arzusundan ileri gelmez. Tüccar daha ucuz bir fiyata malını satmağa, umumî ticaret kaidelerine göre teslim edip parasını almağa can atar. Fakat bu mümkün olmayınca kaybedeceği zaman, karşılaşacağı eziyet ve zahmetin, uğrayabileceği risklerin karşılığını fiyata ilâve ederek kendi kendini sigorta eder.

Yalnız teminat mektuplarındaki formülün icap ettirdiği sigorta yüzünden hükûmet, ecnebi memleketlerden olan satın almalarında milyonlar kaybetmiştir. Yapılan bir mukavelede hükûmet iki taraftan biridir. Ticarî teamüle göre iki taraftın hak aramakta müsavi ölçülere sahip olmaları lâzımdır. Halbuki hükûmet, taahhüdün yapılmadığına bizzat karar vermek ve verilen teminatı, «protesto keşidesine, dava açılmasına meydan kalmadan ilk talepte» irad kaydetmek imtiyazını muhafaza eder. Mücbir haller bulunup bulunmadığını kestirmek imtiyazını da tek başına muhafaza eder.

Tatbikatta bu bir taraflı hakların hiç bir kıymeti yoktur. Fakat ticarî zihniyete aykırı olan bu kayıtlar yüzünden bir takım firmalar bizimle hiç iş görmezler, görenler de bunun manasını zihinlerinde büyütürler ve riskin karşılığı olarak fiyatlarını alabildiğine yükseltirler.

Mevcut usullerin çapraşık ve zahmetli olması yüzünden fiyatlar artmakla kalmıyor. Hakiki bir ticarî kontrola hiç yer vermiyen bu usuller, tüccarın kendi aralarında birlik olarak pay usulile çalışmasını da mümkün kılıyor. Yani işin içinde kalacağını talipler ipt'dadan aralarında kararlaştırmalar, isi alan diğerlerine açıktan kâr verir. Memur yolsuluğa kaçmak isterse fiyatın yüksek tutulmasını teşvik eder ve paya o da girer.

(Devamı: Sa. 3 Sü. 2; de) »-«

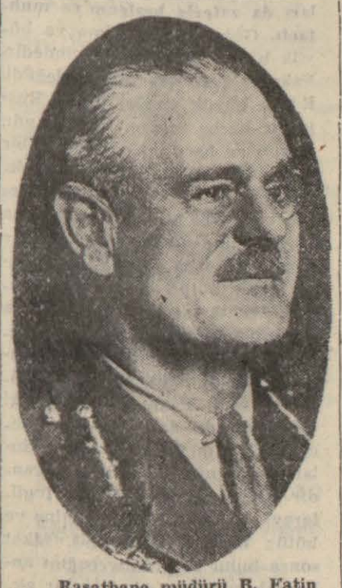

Rasathane müdürü B. Fatin
General Wavel

Mısıra karşı Alman taarruzu bekleniyor

Rommel kuvvetleri Kapuzzoda yığılıyor

General Vavel tekrar kumandayı ele alıyor

General Ritchie vazifesinden çekildi

Londra, 24 (A.A.) — Libya cephesindeki durgunluğun bozulacağına dair emareler sezilmektedir. Bu sabah Kahireden alınan haberlere göre, Almanlar Kapuzzo kalesi önünde toplanmağa başlamışlardır. Tobruk - Bardia yolu

(Devamı Sa. 3, Sü. 4 de) »ş«

Gizli İngiliz - Sovyet anlaşması

Romanya, Sovyet nüfuz bölgesine bağlanacakmış

Romanyayı haritadan silmekte tereddüt edilmiyormuş

Bükreş, 24 (A.A.) — D. N. B.: Avrupanın yeniden tanzimi hakkındaki gizli İngiliz - Sovyet muahedesinin hükümlerine dair Göteborgs Morgenposten ismindeki İsveç gazetesinin ifşaatı Rumen efkârında bir heyecan uyandırmıştır. Gizli muahedenin Romanyaya ait maddeleri pek tabii olarak her şeyden evvel Rumen matbuatının dikkatini çekmektedir. Bu maddelerde Romanyanın, İn-

(Devamı: Sa. 3; Sü. 5 te) (/)

Ruzveltin mesajı

"Rus ara harp meydanında bile yardım edeceğiz,,

Taarruza tam vaktinde geçeceğiz

Pasifik harp konseyinde Çörçil de hazır bulunacak

Vaşington, 24 (A.A.) — Nevyorkta 20.000 kişi önünde M. Hopkins, reis Ruzvelt'in yanından daha şimdi ayrıldım, görüşmelerin yegâne hedefi taarruz stratejisinin hazırlanmasıdır, demiş ve reisin aşağıdaki şu mesajını okumuştur:

«— Ruslara, harp meydanında bile yardım edeceğiz. Taarruza tam vaktinde geçeceğiz ve Rus cephesi hiç bir vakit yarılmıyacaktır.»

Vaşington, 24 (A.A.) — M. Ruzvelt'in kâtibi Early, Cumhurreisinin Pasifik harp konseyini yarın için hususi içtimaa davet ettiğini bildirmiştir. Early, M. Çörçil'in içtimada hazır bulunacağını ve Kanada Başvekili Mackenzie King'in toplantıda bulunmak üzere yola çıkmış olduğunu ilâve etmiştir.

Avam Kamarasında münakaşalar

Çörçil dönünce Libya vaziyeti hakkında izahat verecek

Mister Attlee verdiği cevapta

Başvekilin Amerikada mühim meseleler görüştüğünü söyledi

Londra, 24 (A.A.) — Dün Avam Kamarasında Mistr Attlee'nin izahatı dinlendikten sonra Kont Vinterton, Churchill'in Birleşik Amerikadan döner dönmez, kürsüye gelerek Trablusgarp yenilgisi hakkında tam demeçte bulunmasını istemiş ve demiştir ki:

«— Aramızda bir kaç kişi zırhlı tümenlerimizin silâhlarına dair bazı malûmata maliktir. Bunlara müdafaa nazırile harbiye nazırının dikkatini çekmek gerektir. Çünkü zırhlı tümenlerimiz ve Amerikan tümenleri düşmanınkinden daha aşağı bir silâhla cepheye gönderilirse tarihimizin en büyük felâketlerinden birini yaşıyoruz demektir.»

Meclisin bir çok azası, Kahireden gelen ve daha pazar günkü gazetelerde çıkan iyimser telgraflara hükûmetin dikkatini çekmiştir. Mistr Attlee, cevap vererek bu telgrafların res-

(Devam Sa. 3: Sü. 5 de) (!)

Sıvastopolda Rus mukavemeti ümitsiz

Şehir kütle halinde tahliye ediliyor

Harkof cephesinde Almanlar yeniden taarruza geçtiler

Sıvastopol'ların Staline mesajı

«Doğduğumuz şehri, damarlarımızdaki son damla kana kadar müdafaa edeceğiz.»

Moskova, 24 (A.A.) — Pravda gazetesinin bildirdiğine göre Sivastopol makamları, Kafkasya'ya gönderilmek üzere kadın ve çocukların kütle halinde şehirden boşaltılmasına başlamıştır. Gazete şunu ilâve ediyor:

Askerlerimiz Alman - Rumen kıtalarına karşı ümitsiz bir mukavemet göstermekte devam ediyorlar ve hattâ müdafaa sistemlerinde açılan gedikleri kapatmağa muvaffak olmuşlardır.

Harkof cephesinde

Sovyet radyosu da şu haberi vermektedir:

Harkof cephesinde Von Book'un orduları öğledenberi zırhlı ve motörlü kuvvetlerle yeni bir hücuma geçmiştir. Hücum eden kuvvetler hafta ortasında yapılan karşı hücumlarda kullandıkları kuvvetler kadar ehemmiyetlidir.

Bu kesimdeki vaziyetin Ruslar için «gittikçe nazikleşen» bir mahiyet aldığı bildirilmektedir. İlk bir ricatten sonra Rus kuvvetleri yeni müdafaa mevzilerinde tutunmuşlar ve buradan bütün Alman hücumlarını püskürtmüşler ise de bir çok mevziler elden ele geçmiştir. Sovyet radyosu, muharebenin Harkof yakınında büyük bir şiddetle devam ettiğini ilâve etmiştir.

(Devamı: Sa. 3; Sü. 4 te) —

Çörçil, Ruzvelt ile akraba imiş

Sekizinci batından kardeş çocukları olduğu anlaşılmış

Nevyork, 24 (A.A.) — Nevyork hal tercümeleri evrak mahzeni muhafızı Ruzvelt ile Çörçil'in sekizinci batından kardeş çocukları olduğunu tesadüfen meydana çıkarmıştır. Ruzvelt ile Çörçil'in müşterek cedlerinden üç zatın 1620 yılının ilkkânununda şimdiki Massachussets hükûmetinin Maine şehrine Mayflower gemisi ile gelerek yerleşen Avrupalılar arasında bulunduğu tahakkuk etmiştir.

İnönü, Gazi Terbiye Enstitüsünde

Milli Şef İnönü, geçen gün de Gazi Terbiye Enstitüsünü şereflendirerek son sınıf talebesinin imtihanlarında bulundular. Yukarıdaki resim Milli Şef'i bu imtihanda göstermektedir.

Sovyet elçisi Vinogradof

Sovyet Büyük Elçisi Ankaradan ayrılıyor

Büyük Elçi Sovyet merkezine gidecek

Ankara, 24 (Telefonla) — Sovyet Rusyanın Ankara büyük elçisi Vinogradof bir iki güne kadar Sovyet merkezine gitmek üzere şehrimizden ayrılacaktır.

Halk Partisi Genel Sekreteri Adanada

Adana, 24 (A.A.) — Cumhuriyet Halk Partisi Genel Sekreteri Memduh Şevket Esendal dün buraya gelmiştir.

Sahillerimizde ölü İtalyan tayyarecileri

Sahilde bulunan tayyareciler askerî merasimle gömüldüler

Ankara 24 (Telefonla) — Şehrimize gelen malûmata göre kauçuk bir sandal içinde iki İtalyan tayyarecisi Iskenderun sahillerine düşmüşlerdir. Sandalın karaya vurduğunu gören sahil muhafızları derhal kazazedelerin imdadına koşmuşlarsa da bu iki İtalyan tayyarecisini ölü olarak bulmuşlardır. Mahallî, hükûmet ve adliye makamları bu iki ölü için lâzım gelen ihtiramı göstermişler ve kendilerini askerî merasimle gömmüşlerdir. Ayrıca vakadan İtalyan makamları da haberdar edilmiştir.

Rasathane Müdürünün gazetemize beyanatı

Bay Fatin, yersiz bir tarize cevap veriyor

Evvelki akşam saat 7,40 da şehrimizde bir saniye kadar süren bir sarsıntı hissedilmiştir. Bugünlerde ara sıra vukubulmakta olan bu sarsıntıların sebepleri hakkında malûmat vermesini Rasathane müdürü B. Fatinden rica ettik. Ustad bize aynen:

— Evvelki akşam yaz saati ile 19 u 37 dakika geçe hafif bir zelzele kaydedilmiştir. Merkez üssü Rasathaneden 140 kilometre mesafededir. Merkez yakın olduğundan şehrimizde bir çok kimseler tarafından hissedilmiştir, dedi ve sonra da ilâve etti:

— Bugün Haber gazetesinde, Rasathanemizin öğleye kadar aletlerini tetkik ile meşgul bulunduğu için

(Devamı: Sa. 3; Sü. 6 da) «/»

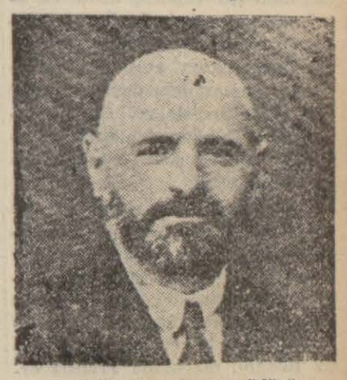

Kandilli Rasathane müdürü
Bay Fatin

Film yıldızları vatanseverliği nasıl anlıyorlar?

Fransa bozguna uğradığı zaman bunun sebeplerinden biri diye Maj'no'daki askerin türlü türlü eğlenceler'e oyalanmasından bahsedildi. O zaman bütün Fransız artistleri, yıldızları Majino'ya koşuyor ve askerin tatlı vakit geçirmesi için elden geleni yapıyordu.

Amerikalılar bu tecrübeden ders almamış gibi görünüyorlar. Holivud sinema âleminin iki yüz güzel kızı birlik olmuşlar ve civardaki askerin hoş vakit geçirmesi için bir klüp açmışlardır. Neşrettiğimiz iki resimden birinde Claudette Colbert'i askere romi oyununu öğretmeğe çalışırken görüyorsunuz, diğer resim, Mari Pikford'un erlere tatlı dağıttığını gösteriyor.

İnsana öyle geliyor ki askeri fedakârlığa ve mahrumiyetlere alıştırmak için pek mükemmel bir usul değil... Eğer Mısırdaki İngiliz askerini eğlendirmek için de bu usullerle çalışılıyorsa Tobruğu neden yirmi dört saat içinde feda ettiklerini izah etmek güç olmayacaktır.

Tarihten yapraklar

1853 - 1855 Sıvastopol harbinde:

Varnadan hareket Epatoryaya çıkarma

Yazan: **İhsan BORAN**

IV Varnadan hareket ve Epatoryaya çıkarma :

Havaların iyi gitmemesi yüzünden, müttefik kuvvetlerin gemilere bindirilmesi 6 eylûlde bitti. 8 eylûlde Varnadan hareket eden kafile, Tarkan burnunun 40 mil garbında toplandı. Zamanımızda 600 gemiden mürekkep büyük bir gemi kafilesi, böyle güpegündüz denizde seyredemez. Ne denizaltıları ve ne de tayyareler böyle bir kafileyi rahat bırakmaz. 600 gemi denizin bir noktasında bir karınca kümesi gibi de toplanamaz.

Varnadan hareketten 4 gün sonra eylûlün 12 nci günü akşamı gemiler kıyıya yaklaştılar. 13 eylûl sabahı çıkarmaya başlandı. Evvelce iki piyade taburu çıkarıldı ve Epatorya işgal edildi. Çıkarma 18 eylûle kadar devam ederek 56 bin kişilik bir ordu 4 günde karaya nakledildi.

Fakat bu bir seyahat çıkarması idi. Çünkü Ruslar Epatorya bölgesinde gözetleme veya müdafaa tertibatı almamışlardı. Rus donanması zaten Sıvastopol limanına iltica etmişti. Müttefik donanmaya karşı koyacak durumda değildi.

IV. — Çıkarma yerinden Sıvastopol istikametinde hareket, Alma muharebesi:

19 eylûlde müttefik ordu iki koldan yürüyüşe başladı. Sağ kolda İngiliz ordusu yürüyordu. Müttefik donanma kıyı boyunca ilerliyordu. 16 kilometre yüründükten sonra Bulganak deresi aşıldı; ve Prens Minçikof ordusunun Alma suyu cenup kıyısındaki sırtlarda müdafaa için tertibat aldığı öğrenildi. 20 eylûlde Rus ordusuna taarruza karar verildi.

Prens Minçikof müttefiklerin Epatoryaya çıktığını ve cenuba Sıvastopola doğru yürüdüğünü haber alınca, Alma deresi boyunda önlemek ve muharebe vermek istedi. Bu maksatla 40 bin kişilik ordu ile Alma suyu cenup kıyısında 6 kilometrelik uzunluğunda bir müdafaa cephesi tuttu ve âcele siperler yaptırdı. Prens Minçikof mevziin sol cenahını, müttefik donanmanın ateşinden müteessir olmaması için denize kadar uzatmadı. Denizle sol cenah arasında 1 - 2 kilometre uzunluğunda bir açıklık bıraktı. Bu açık kalmış bir kapı idi.

Müttefik başkumandanları, bu açık kapıyı gördüler ve Rus ordusunun sol yan ve gerisine ilerlemek için bundan istifade ettiler. Müttefik ordu üç taarruz grupu halinde hazırlık vaziyeti aldı. En sağda Türk tümeni ile bir Fransız tümeni, merkezde Fransız ordusu ve solda İngiliz ordusu bulunuyordu. Bu bölüm, Alma suyu üzerindeki 5 köprü ve geçit yerine göre yapılmıştı.

20 eylûl sabahı müttefik ordu taarruza başladı. Önce en sağda bulunan Türk tümeni ile Fransız tümeni Alma deresini geçti. Türk tümeni daha ilk safhada karşısına çıkan Rus süvarisini mağlûp etti ve Sıvastopol şosesini kesmek maksadile Acibulak istikametinde Rus ordusunun sol yan ve gerisine ilerlemeye başladı. Merkezde Fransız ordusu Telgraf tepesini işgal ettiğinden Rus sol cenahı mağlûbiyete uğradı; daha solda Türk tümeni Sıvastopol şosesini tehdide başladığından Prens Minçikof Bahçesaray umumi istikametinde ricat etti.

Müttefik sağ cenahında bulunan Ahmet Paşa kumandasındaki Türk tümeninin güzel hareketile muharebe kazanılmıştı. Fakat Fransızlar ve bilhassa sol cenahta bulunan İngiliz ordusu çok ağır davrandığından mağlûp Rus ordusu süratle takip edilemedi. Bu yetmiyormuş gibi iki gün daha muharebe bölgesinde istirahatle geçirildi. Müttefikler, bu hatalarını daha sonra yeni muharebeler vererek kanlarile ödemek zorunda kaldılar.

V—Sıvastopol muhasarası:

Müttefik ordu muharebe meydanında 2 gün kaldıktan sonra 23 eylûlde üç koldan yürüyüşe geçti ve 26 eylûlde Sıvastopol şarkında konakladı. Bu sırada Fransız başkumandanı Mareşal Arno koleraya tutuldu ve öldü.

Prens Minçikof, ordusundan 6 bin kişiyi Sıvastopol müdafii Amiral Kornilof'un emrine verdi ve şehrin cenup cephesinde tahkimatın takviye edilmesini emretti. Kendisi ordusunun büyük kısmile Bahçesaray bölgesinde kaldı.

Amiral Kornilof, liman ağzını donanmanın büyük kısmını batırmak suretile kapatmış ve batırılan gemi mürettebatından 10 bin deniz askerile kalenin müdafaa kuvvetini arttırmıştı.

Müttefik ordu Sıvastopol şarkına gelince, bir taraftan Sıvastopol şehrinin cenuptan muhasara edilmesine, diğer taraftan da 2 Fransız ve 1 Türk tümeninden mürekkep kuvvetle Bahçesarayda bulunan Rus ordusunun Çernaya deresi boyunda gözetlenmesine karar verildi.

Sıvastopol muharebesinin can alacak noktasına geldik. Ve şimdiki Sıvastopol muhasarasile mukayese yapabiliriz:

Geçen yaz Almanlar Kırıma girince, Sıvastopolu muhasara ederek yarımadayı Ruslardan temizlemek istediler. Kırımda bir Rus ordusu bulundukça Sıvastopola taarruz etmek ve muvaffak olmak imkânı yoktu. Almanlar Kırımı temizlediler, fakat kış bastırdığından Sıvastopola taarruz edemediler.

Fakat ilkbahar gelince yine aynı fikirle harekete geçtiler. Önce Kerç'e çıkmış olan Rus ordusunu mağlûp ederek Kırımdan çıkardılar ve bundan sonra orada bulunan kuvvetlerin büyük kısmiyle Sıvastopola taarruza başladılar.

(Arkası var)

DALDAN DALA

Pilot olmak istiyenler

Yeni konulan bir usule göre Amerikada pilot olmak istiyenlerin bir tecrübeyi muvaffakiyetle başarmaları şart koşulmaktadır.

Buna göre yere evvelâ bir mum dikilerek bunun otuz santim sağına bir kibrit bırakılıyor ve mumun kırk beş santim kadar gerisinde kalın bir bardak baş aşağı kapatılıyor. Pilot namzedi tek ayağile bardak üzerine basarak muvazenesini kaybetmeden yere eğilerek kibritle mumu yakmıya muvaffak olduğu takdirde pilotluk imtihanına girmeğe hak kazanmaktadır.

SERÇE

Şehir Haberleri

Taksi ücretleri zammı yüzde 75 e çıkarıldı

Şoförler, saatleri inik clarak bir yerede duramıyocak ve dolaşamıyacaklar

Evvelce birdirdiğimiz gibi taksi sahiplerinin zam talepleri üzerine tetkikler yapan Belediye Daimi Encümeni bu müracaatları haklı görerek taksi ücretlerine yüzde yirmi beş nisbetinde zam kabul etmiştir.

Daimi Encümen bu kararı verirken şoförlerin uygunsuz hareketlerini de gözönünde tutarak bazı esaslar tesbit etmiştir. Bu hususta bir talimatname de hazırlanmaktadır.

Hazırlanan talimatnameye göre, şoförler hiç bir suretle saatleri inik bir surette bir yerde duramıyacak ve dolaşamıyacaklardır. İçinde müşteri bulunmayan taksi, her müracaat edeni alıp istediği yere götürmek mecburiyetindedir. Bu talimatnameye aykırı hareket edenlerin derhal plâkaları alınacak ve bir daha kendisine plâka verilmiyecektir.

Zam kararına göre; saatin yazdığı miktar üzerinden evvelce altnan yüzde elli zam yüzde yetmiş beşe çıkarılmıştır.

Yerli Mallar Pazarı dördüncü tevziat için hazırlık yapıyor

Yerli Mallar Pazarları müdürlüğü tarafından halka yapılmakta olan 3 üncü parti pamuklu mensucat tevziatı 27 haziranda bitecektir.

6 temmuz pazartesi günü 4 üncü parti pamuklu mensucat tevziine başlanacaktır.

Sahte ekmek karnesi basmış

Kâğıtçılık ve Matbaacılık Türk Anonim şirketi başmürettibi Vasil Papadopolo, sahte ekmek karnesi basmak ve satmaktan suçlu olarak Millî Korunma mahkemesine verilmişti.

Mahkeme, karnelerin sahte olup olmadığının tayini için Güzel Sanatlar Akademisi profesörlerinden İsmail Hakkı, Raufla Cumhuriyet gazetesi başmürettiplerinden Sergisi ehlivukuf seçmiş ve onların verdiği rapordan bu karnelerin sahte oldukları hakkında kanaat hasıl edilerek duruşmaya devam etmişti.

Dün 2 numaralı Millî Korunma mahkemesinde Müddeiumumi, suçlunun 3 sene hapsedilmesini istemiştir. Duruşma, kararın tefhimi için başka güne bırakılmıştır.

Geçen yılın haşhaş tohumları

Haşhaş tohumu 1941 rekoltesi stokları çuvallanıp mühürletilmek suretile yeni sene mahsulünden ayrılmasına Ticaret Vekâletince karar verilmiş ve keyfiyet alâkalılara bildirilmiştir.

Bu kararın diğer yağlı tohumlara da teşmil edileceği beklenmektedir.

DRAM YİNE O DRAM

1812 muharebesi ile bugünkü Rus harbi arasında 12 benzerlik noktası var

YAZAN: **Baha TANSEL**

Dünya tarihi, sayısı on binleri aşan bir çok harplerin hikâyeleriyle doludur. Fakat bütün bu harpler içinde, seyirci bulunduğumuz Cihan harbile 130 sene evvelki (Fransız — Rus) harbi kadar, sebep, zaman, şart, hasım ve müttefik bakımından birbirine bu kadar çok benziyen diğer iki harbe, dünya tarihinde tesadüf etmiye imkân yoktur. Hem ne benzeyişler! İnsan hayretten donakalıyor. Bu iki harbin insanı hayretlere sürükliyen bu benzeyiş noktalarını 12 esas içinde toplamak kabil. İnsanın bu hali gördükten sonra, «tarih vakaların tekerrür etmesinden ibarettir» şeklindeki meşhur darbımeseli bir riyazi hakikat gibi kabul edeceği geliyor... Şimdi bunları beraberce gözden geçirelim:

1 — 1811 senesindeyiz. Napolyon Bonapart ismindeki Fransız imparatoru, zaptettiği bütün Avrupa memleketlerine hâkimdir. Bu memleketler şunlar: İspanya, Portekiz, İtalya, İsviçre, Almanya, Avusturya, Polonya, Bohemya, Holanda, Danimarka, Belçika... Napolyonun oğlu İtalyanın, biraderi İspanyanın kralı. Paris âdeta birleşik Avrupa devletinin merkezi gibi bir şey... Napolyon Pariste, bugün Madlen kilisesi denilen mabedi «şan ve zafer mabedi» olarak yaptırmakla meşgul...

1941 senesindeyiz. Bütün Avrupa, bu sefer Napolyon yerine Hitlerin hâkimiyeti altında. Bütün bu ülkeler, sulhen veya harben zaptedilmiş. Berlin bu defa, Parisin yerine Avrupa yeni nizam devletlerinin merkezi. Yalnız bir fark var. Bugün Berlinde «Yeni nizam zafer mabedi»nin inşasına henüz başlanmamıştır.

2 — 1811 senesinde İngiltere: Bütün Avrupaya hükmetmek sevdasında bulunan Napolyonun karşısında boyun eğmiyen tek bir millet kalmıştır; İngilizler. Napolyon bu memleketi de boyunduruğu altına almak için, Britanya adalarına asker çıkarmıya kalkışıyor. Fakat sonra bu teşebbüsten vazgeçerek, İngiltereyi açlıktan bunaltarak mağlûp etmiye karar veriyor ve abloka ilân ediyor. Bu kararını tatbik etmek için, bir taraftan Avrupa sahillerine İngiliz gemilerinin yanaşmasını ve İngiltereye mal gönderilmesini yasak ederken, diğer taraftan da bu işi iyice kontrol edebilmek maksadile Avrupanın sahilde bulunan bütün memleketlerini birer birer zaptediyor.

1941 senesinde İngiltere: Bu defa Hitlere Avrupada boyun eğmiyen yegâne memleket yine İngiltaredir. İngiltereyi ezmek için bu defa da, Britanya adalarının istilâsı kararlaştırılıyor. Fakat başa çıkarılamıyacağı anlaşılarak vzgeçiliyor. Bunun üzerine 130 sene evvel Napolyonun yaptığı gibi Hitler de İngiltereyi abloka ile ezip aç bırakarak mağlûp etmiye karar veriyor.

3 — 130 sene evvelki Rus harbinin sebebi: Napolyonun abloka siyaseti, istenilen neticeyi vermiş değildi. Çünkü denizlere hâkim olan İngiltere muhtaç olduğu şeyleri Avrupadan başka yerlerden daima tedarik edebiliyordu. Buna mukabil, tamamen İngiliz ablokası altına giren Avrupa memleketleri bir çok eşya ve gıdaların tedarikinde çok zorluk çekiyordu. Hattâ Avrupalılar çay, çecek şeker bile bulamıyorlardı. Diğer taraftan Rusya, Karadeniz ve Akdeniz yoluyla ihtiyacı olan madde'leri kısmen olsun ele geçirebiliyordu. Fakat bütün bunlara rağmen, Rusya Napolyona bu abloka kararını tanımıyacağını ve limanlarına İngiliz gemilerini kabul edeceğini bildirmişti. Napolyon da Rus Çarı Aleksandrın bu hareketine kızmış ve Rusyaya saldırmıya karar vermişti.

Bugünkü Alman — Rus harbinin sebebi: Geçen sene Rusya, Almanyanın müttefiki idi. Fakat ona istediği kadar petrol vermiyordu. Filhakika bugün Rusyanın 30 milyon tondan fazla petrol istihsal edilen zengin kaynakları vardır. Bu miktar 7 milyon tonu geçmiyen Romanya petrollerinin dört misline fazladır. Almanya uzun süreceğini anladığı bu harbe devam edebilmek için, Rus petrollerine güveniyordu. Rusya ise kendi ihtiyaçlarından bahsederek bir milyon tondan fazla vermiyor, bin dereden su getirerek kaçamak yollara sapıyordu. Almanya da her ihtimale karşı bu zengin petrol kaynaklarını ele geçirmek maksadile fakat zahiren Rusyanın kendisine tecavüze hazırlandığını bahane ederek Rusyaya saldırıyor. Görülüyor ki, gerek Napolyonun, gerek Hitlerin Rusyaya harp açmalarının en mühim sebepleri, hep iktisadi endişelerdir. İkisinde de hâkim olan düşünce, İngilterenin harbe olan mukavemetini ve ümidini kırmaktır.

4 — 130 sene evvel Napolyon orduları zafer, şan ve şeref besliyordu: Napolyon Çar Aleksandrın itaatsizliğine göz yumabilirdi, çünkü onun bu hareketi abloka üzerinde mühim bir tesir yapacak değildi. Fakat mesele bununla bitmiyor. Işin içine gurur ve benlik davası giriyor. Napolyon Avrupada dokuz senedenberi kendisine hiç bir milletin ordusunun karşı duramadığını, Fransız ordusundan ve kazandığı zaferlerden çok mağrur olmuş ve şımarmıştı. Gözüne bir sinek kadar küçük ve zayıf görünen Rusyayı bir hamlede ezerek ordusuna yeni zaferler kazandırmak istiyordu. Nitekim Napolyon Almanyada Rusyaya yapacağı seferin hazırlıklarile meşgul iken kendisine bu seferin tehlikelerinden ve zorluklarından bahseden etrafındaki generallere: «Ben taht ve taç için doğmadım. Beni yükselten ve bugünkü mevkiimde tutunduran zaferdir. Daima yükselmeliyim, eğer durursam, mahvolurum» demişti.

130 sene sonra Hitlerin orduları da zaferle beslenmiye muhtaçtı. Gerçi bugün Almanya büyük bir petrol stokuna sahiptir. Fakat geçen sene böyle değildi. Elinde büyük stoklar vardı. Rusya ile harbe tutuşmamış olsaydı, Avrupada harp edecek başka bir cephe olmadığına göre, bu stoklarını azar azar kullanmak suretile bu harbi bir sınır ve zaman harbi haline sokabilirdi. Amerika o zaman harbe girmemiş olduğuna göre, bütün Avrupanın maden, teknik, servet kaynaklarına sahip olan Almanyanın, İngilterenin harp hazırlıklarından korkması için de ciddi bir sebep görülmüyordu. Fakat ne yapalım ki tarih burada da tekerrür edecekmiş! Almen milleti ve orduları zafer neşeleri içinde puyandır. Diğer taraftan Hitler İngiltereyi istilâ edeceğini milletine ve bütün dünyaya vadetmiş, fakat sonra bunu başaramıyacağını anlıyarak vazgeçmişti. İste bu aksi tesiri ortadan silmek ayni zamanda Alman millet ve ordusunu yeni zafer neşelerile beslemek için yeni bir cephe lâzımdır. Rusya ise, kocaman ve muzaffer Alman ordularının önünde sinek gibi değilse bile, kuzu gibi yat-

(Devamı Sa. 4, Sü. 1 de) —()—

Çala Kalem

İnsafsızlık olur

Bizim A. Şekip'in «çevir kazı yanmasın» tertibinden çıkardığı dünkü şaheseri de okuduktan sonra artık onu büsbütün çıkmaza sokmanın gerçekten insafsızlık olacağına kanaat getirdim.

Mugalataya gelince, «kısaca» başlığile «A. Şekip» imzası arasında dört gündür çıkan ve akı kara yapmıya uğraşan satırlara şöyle bir göz gezdirirse mugalatanın daniskası karşısında bulunduğunu farkeder. Farkına varmamış görünürse ben kendisine: «Dinin imanın hakkı için doğru söyle, farkına varmadın mı?» diye sormağı lüzumsuz bulurum. Çünkü babayiğitlikten, mertlikten, açık sözlülükten hoşlanır göründüğüne göre: «Farkına vardım» diyeceğine şüphe edemiyorum.

YOLDAN ÇIKAN KIM?

Fransada Alman askerlerile dolu bir tren yine yoldan çıkmış. Asker dolu trenlerin yoldan çıkışı sıklaştıkça asıl Fransanın yavaş yavaş yoldan çıkmakta olduğu ve yeni nizam yolunda yürümeğe pek hevesli olmadığı anlaşılıyor.

ACABA HANGISI IYI?

Demokrasilerin harpte kullandıkları usullere, ne derlerse desinler, pek akıl erdiremiyorum. Amerika hükâmeti, Tokyoyu bombalıyacak tayyarecilere para mükâfatı vadetmiş; fakat para mükâfatı verilmeğe kanun mâni olduğu için bu mükâfat sigara paketleri halinde verilecekmiş.

Japonlar bir yeri bombalamak için emir alınıp ta vazifelerinde muvaffak olamayınca «Harakiri» yapıyorlar. Amerikalılar ise bir yerin bombalanması için para mükâfatı vadediyorlar. İki usulden hangisi iyi, hangisi fena kestiremiyorum. Umalım ki, para işlerinde pek tecrübeli olan Amerikalıların tarzı daha müessir çıksın.

Tatlısesi

Günden Güne

Düzeltilir amma...

Harpte yapılan hatâların doğurduğu zaman, insan, malzeme ve stratejik imkân kayıplarını telâfi etmek çok güçtür ve bunları telâfi ancak daha geniş ölçüde zaman, insan, malzeme ve stratejik imkânlarla kabil olabilir. İşte bazı hatâlar yüzündendir ki üç senelik acı tecrübelerden sonra müttefikler Libyada en önemli dört unsurun kayıplarını yeniden tatmış ve bunları telâfi için aynı unsurların çok fazlasına ihtiyaç göstermek zorunda kalmış oluyorlar.

Bingazi ötelerine dayandıktan sonra kırılan İngiliz taarruzunun, başlangıçta yapılmış bir hatâ yüzünden hedefine ulaşamayıp Mihver kuvvetlerine toparlanma, takviye alma ve başarılı mukabil hücumlara geçme imkânı verildiği söylenmektedir. Rivayet edildiğine göre bu hatâ, Rommel kuvvetlerinin çevrilmesini ve imhasını istihdaf eden Sidi Razak'taki tank muharebelerinde müttefik tanklarından bir kısmını feda etmeyi göze alamamaktan ibarettir. O muharebelerde Mihver tanklarının daha ağır olmasına mukabil Müttefik tankları sayıca hayli üstünmüş. Bu üstünlük sayesinde bir kısım tankları feda ederek Mihver tanklarını tamamiyle imha etmek imkânı varmış. Rommel'in Sidi Razak'taki son derece nazik vaziyetten nasıl kurtulduğu ve gerilerde toparlanarak aldığı takviyelerle nasıl mukabil hücumlara geçtiği hatırlanırsa böyle bir hatâ varit görülebilir.

Zamanında göze alınamıyan fedakârlık, daha büyük fedakârlıkları icap ettirir. Netekim, Avam Kamarasında Libya harekâtı hakkında ilk izahatı veren B. Attlee, son yenilmede Müttefik tank kayıplarının çok ağır olduğunu söylemiştir. Şu gösteriyor ki, Sidi Razak'ta bir miktar tank daha kaybedilmesi göze alınmış olsaydı İngiliz taarruzu hedefine ulaşmış ve şimdiye kadar belki de şimali Afrikada bir Mihver tehdidi kalmamış bulunur, «çok ağır kayıplara» uğradığı kabul edilen Müttefik tanklarından da başka yerlerde istifade edilirdi. Dahası da var: Son yenilme üzerine vaziyeti düzeltmek için gönderildiği ve daha da gönderileceği gene B. Attlee tarafından bildirilen takviyeler daha evvel ve zamanında gönderilmiş olsaydı, bugünkü tehlikeli durum belki de meydana gelmezdi.

Libyadaki sekizinci ordu kumandanının gene değiştirildiği, yerine Auchinleck'in getirildiği ve hattâ Wavel'in tekrar Afrikaya çağırıldığı bildiriliyor. Bütün bunlar da gösteriyor ki Müttefikler Libya hareketlerinde hatâ üstüne hatâ yapmışlardır.

Mısır'daki Müttefik kuvvetlerin kumandanı Ştern: «Daha evvel de bu fena vaziyete düşmüş, fakat düzeltmiştik. Bu defa da düzelteceğiz» diyor. Bu azim, takdire değer ve belki de Müttefikler gene durumlarını ıslah ederler, fakat boş yere zaman, malzeme ve insan sarfederek...

KÖR KADI

TAKVİM

25 HAZİRAN 1942
PERŞEMBE

AY 6 — Gün 176 — Hızır 51
RUMİ 1358 — HAZİRAN 12
Hicri 1361 — Cemaziyelâhir 11

VAKİT	ZEVALİ	EZANİ
GÜNEŞ	5,30	8,45
ÖGLE	13.16	4,32
İKİNDİ	17,17	8,32
AKŞAM	20,45	12,00
YATSI	22,49	2,04
İMSAK	3,09	6,24

Saadet için

Yazan: André Maurois Çeviren: Rezzan A. E. YALMAN

— 6 —

Sert bir adamdı, karısı ve çocukları kendisinden korkarlardı. Karısı çok dindar, iyi huylu, fakat biraz hassas bir kadındı.

Misafirler arasında ihtiyar Madam Marcenat da vardı. Tâ uzaklardan bu çay ziyafeti için gelmişti. Yanında eski gelnini de getirmişti. Oğlu öldükten sonra genç kadın romancı Schmitt ile evlenmiş, fakat kayınvalidesile münasebeti kesmemişti. Çünkü altı yaşında bir çocuğu vardı. Büyük anneyi torununtan mahrum etmek istemiyordu.

Madam de la Guicharderie elindeki bastonu yerlere vura vura dolaşıyor, kalabalık misafirlerin her birisile ayrı ayrı meşgul oluyordu.

İhtiyar kadının en büyük zevki, kendi kahvaltısında ikram ettiği kaymakla sütün Perigord'un en nefis sütü ve kaymağı olduğunu isbat etmekti. Yaptığı pastaların da hiç bir evde eşi bulunmazdı. İçkilerin nefisliğini de herkes tasdik ederdi.

Saviniac'ların üç oğulları da tıka basa yediler. Hele beşe doğru Madam Romilli ile kızı gelince keyifleri tamam oldu. Madam de la Guicharderie yeni gelen misafirlere doğru giderek:

— Ne kadar da geç kaldınız! Benim sevgili kızım Colette artık bana yardım etmiyor mu? Halbuki benim kendisine çok ihtiyacım var.

Burada üç genç oğlan var ki pastaları ancak onun elinden tatmak istiyorlar... Ne? «Yedik, doyduk mu» diyorsunuz? Haydi oradan... Hiç bir şey yemediniz. Colette, kızım... Sen süt içmesini seversin. Haydi bakayım, gel de şu güzel kaymaklı pasta ile bir fincan süt iç... Ne dedin, iyi anlıyamadım. Tenisten evvel yemez misin? Öyle boş lâkırdı dinlemem. Sen ön ayak olacaksın ki, misafirler de güzel güzel yesinler.

Valentine kocasının hasta olduğunu ve bu yüzden geciktiklerini anlattı: Bütün Perigord halkı biçare Gastona acıdılar. Valentine hastalığın tafsilâtını anlatırken gençler tenis yerine kaçmışlardı.

İhtiyar Madam pencereden baktı. Bahçeden Colette, Saviniac'ların büyük oğlu Andre'nin koluna girmiş yürüyordu. Madam de la Guicharderie misafirlere doğru dönerek:

— Ne güzel bir çift? dedi.

Herkes dikkat kesilmişti. İhtiyar madam hiç bir zaman boşuna lâf söylemezdi. Sonsuz nüfuz ve kudreti aklına koyduğu her işi başarmak kabiliyeti her kesce tasdik edilmişti. Bu sözlerde de mutlaka bir mâna olacaktı.

Madam Saviniac, başını çevirdi, heyecanlı heyecanlı nefes alıyordu. Valentine' de kızardı. Masanın üzerinde duran bir tabaktan, sanki çok açmış gibi, durmadan yemeğe başladı:

— Ne güzel bir çift!

Bu sözler ağızdan ağıza dolaştı. Briç oynıyanların, bahçedekilerin, istisnasız herkesin kulağına gitti. Mösyö Saviniac briç oynuyordu.

— Bu sözleri kim söyledi? diye sordu.

— Madam de la Guicharderie... dediler.

— Kimden bahsediyordu?

— Oğlunuz Andre ile Colette'i kastetti.

— Ya... Ya... Demek böyle... Üç peyk demiştim. Siz ne diyorsunuz?

Diyerek adam oyununa devam etti.

Bahçede, herkes oturmuş, konuşuyordu. Günün en mühim meselesi çiftçilerin işi bırakıp çekilmesiydi. Sene sonunda kontratları biten çiftçiler ellerindeki malın ve mahsulün hesabını vererek ayrılabilirlerdi. Halbuki aksi gibi bu sene Fransız frangı düşük, mahsul ile hayvan fiyatı ise yüksekti. 1905 te kıymeti altı bin frank olan bir malın bugün kıymeti elli bin franktı. Şimdi bu nisbetsiz yükseliş yüzünden mal sahipleri zarar görecekti. Halbuki bir çok çiftlik ve şato sahiplerinin ellerinde nakit para yoktu.

— Peki... Ne yapacaksınız?

Diye birbirlerine soruyorlardı. Bir tanesi cevap verdi:

— Uğraşacağız ve bu işi halletmiye çalışacağız. Eğer ben, benim için çalışan altı çiftçiye mevcut hayvanlarının kıymeti üzerinden kâr verecek olursam iflâs ederim.

O aralık «güzel çift» vasfını alan genç ler oraya yaklaştı. Herkes yeniden dikkat kesildi. Dört tane çirkin kızı olan bir albay, iki gence hasetle baktı. Madam de la Guicharderie, Madam Saviniac'ın koluna girerek:

— Haydi gidip tenis oynıyanları seyredelim, dedi.

(Arkası var)

EV KÖŞESİ

Ciğer tavası

Bu sabah evin yemeğini tedarik etmek için çarşıya indim. Sağa, sola bakınırken gözüm ciğerci dükkânındaki taze ciğerlere ilişti. Iki tane iyisinden karaciğer seçtim. Ben ciğere çok meraklıyım, sağlam ve taze olmazsa ciğer almam. Bugünküler hem taze, hem de sağlamdı. Biraz taze sovan, maydanoz ve bir kaç tane yumurta da aldım. Eve gelince ciğerleri temizledim, doğrayarak soğuk suya attım. Bir saat sonra tavada kızdırdığım zeytinyağının içine atmadan evvel süzdüm ve iyice temiz bir bezle kuruladım, tavada bir iki defa çevirdikten sonra büyük bir kâseye boşalttım. Tuz ekerek ağzını iyice kapadım. Yumurtaları da haşladım dörder parçaya böldüm yemek zamanı ciğeri tabağa boşalttım, yumurtaları bir tarafına, bir tarafına da ince doğranmış sovanla maydanozu koydum, sofraya verdim. Bu yemek hem şık, hem de besleyici hafif bir yaz yemeği oldu ve çok sevilerek yendi. Yaptığım yeşil erikle vişne karışık buzlu bir hoşaf da beğenildi.

EV KADINI

TELEFON.TELGRAF.HABERLERİ

Askerî durum

Yazan:
İhsan BORAN

Libya-Mısır hududunda:

Mihver ordusu ileri kıtalarile Sollum - Capuzzo, Sidiömer hattının önüne varmıştır. Mareşal Rommel'in bu hatta bulunan ve müdafaa için tertiplendiği anlaşılan Ingiliz ordusuna yeni bir taarruz yapacağı anlaşılmaktadır. Ingiliz ordusu; bu hatta tutunamazsa, kati müdafaa maksadile Halfaya geçidi şarkına çekilecektir.

Ingilizler umumi vaziyeti düzeltmek için, kumanda değişikliği, Amerikadan yardım gibi fikirler peşinde koşuyorlar. Bizce bütün mesele, her şeyden evvel Mısır'da çoğu Ingiliz tümenlerinden ve kolordularından mürekkep bir ordu bulundurmaktan ibarettir.

Tobruk kalesinde esir düşen 38 bin kişinin çoğu herhalde Ingiliz değildir. Bunun için Tobruk'un o kadar çabuk düşmesine Ingilizler şaşmamalıdırlar. Geçen sene kale aylarca dayandı ve düşmedi; fakat o zaman iyi harp eden Avustralyalılar ve Yeni Zelandalılar vardı.

Doğu cephesinde:

Almanlar Sivastopol'da taarruza devam ediyorlar; cenup çevrede büyük bir değişiklik yoktur. Yalnız bugünlerde Alman taarruzunun artması kuvvetle muhtemeldir. Bunun neticesinde kalenin akıbeti belli olacaktır.

Harkof doğusunda Alman taarruzu tekrar başlamıştır. Almanların Bielgorod - Harkof arasından ilerlemeğe çalıştıkları anlaşılıyor. Ruslar bir parça geri çekilmişlerdir. Evvelce de yazdığımız veçhile, Almanlar Doneç nehrini geçmek için, geçen yaz Dinyeper boyunda kullandıkları usulü tatbik ediyorlar. Bu usul, nehrin yukarı kısmından bir yan taarruzu yaparak ilerlemek ve nehrin aşağı kısmındaki düşman müdafaa cephesini kuşatmak, böylelikle ordunun geniş cephede nehri geçmesini temin etmektir.

Haftalardanberi bu Alman plânı muvaffak olmamıştır; Mareşal Timoçenko Doneç boyunu iyi müdafaa etmektedir. Fakat sonunda yıpranmıya dayanan taraf bu muharebeyi kazanacaktır. Rusların geriledikleri bakılırsa, Alman taarruzu kuvvetlidir ve muvaffak olması ihtimali kuvvetlidir. Almanların hedefi herhalde Cupjank olsa gerektir.

Yeni mahsul arpayı saklamış

Koordinasyon kararına muhalif olarak yeni arpa mahsulünü kaçırmaktan suçlu Bakırköyünde Ahmet Halil, 2 numerali Milli Korunma mahkemesine verilmiştir. Maznunun müdafaa şahitleri dinlenmesi için muhakeme başka güne bırakılmıştır.

ZEISS IKON

Sinema projeksiyon makineleri
Ses tertibatı
Amplifikatörleri
Türkiye Vekili:
NECİP ERSES
Istanbul-Beyoğlu, Istiklâl Cad. 193

TEŞEKKÜR

Annem Zişan Tansug'un bir gözüne yaptığı mühim bir ameliyatla nura kavuşturan, Haydarpaşa Nümune hastanesi göz mütehassısı değerli doktor Nuri Fehmi Ayberk'e ve asistanı Dr. Tarık Ozergin'e gösterdikleri ihtimam ve başarıdan dolayı teşekkürlerimi sunarım.

Öğretmen Leman Yurter

Mevlûdu nebevî

Pertevniyal lisesi talebesinden oğlumuz Hamdi Ulkü'nün şehadetinin 40 ncı gününe müsadif 30 haziran 942 salı günü Kocamustafapaşada Sümbülefendi camisinde öğle namazını müteakip Aksaraylı ve Mızrıklı B. Hafız Yaşar Okur ve arkadaşları tarafından ciğerparemizin ruhuna ve tekmil şühedanın ruhuna ithafen mevlidi şerif okunacaktır. Bizi tanıyan ve sevenlerle arzu edenlerin lütfen teşriflerini rica ederiz.

Annesi: Semahat Ulkü
Babası: Arif Feyzi Ulkü

Ege mıntakasında üzüm rekoltesi

Rekoltenin bu sene 60 bin ton olacağı tahmin ediliyor

Ankara, 24 (Telefonla) — Ege mıntakasından gelen haberlere göre üzüm mahsulünün durumu müsait gitmektedir. Bu mahsul hakkındaki ilk tahminler, rekoltenin geçen seneki 35 bin tona mukabil bu sene 60 bin tonu bulacağını göstermektedir. Bu seneki şiddetli kışın incir ağaçlarında yaptığı büyük tahribata rağmen incir rekoltesinin geçen seneki 40 bin tona mukabil bu sene 20 bin tonu bulacağı tahmin edilmektedir. Tütün rekoltesinin de geçen seneki 55 milyon kiloya mukabil 75 milyon kiloya yükseleceği anlaşılmaktadır.

Stokholmde yapılan bir miting

Miting, bin kişinin müdahalesile dağıtıldı

Londra, 24 (A.A.) — Stokholm dan öğrenildiğine göre, pazartesi akşamı İsveç nazi partisi tarafından Trelleborg'da tertip edilen miting bin kişinin müdahalesile dağıtılmıştır. Söz söyliyen başlıca hatip yere yuvarlanmış ve 15 kadar nazi «hainleri linç edelim» seslerile sokaklarda kovalanmıştır. Polis âciz kalmış ve acele çağırılan asker kuvvetleri halkı mitralyözle tehdit etmiş ve böylece kovalamanın önüne geçilebilmiştir.

Almanlar Norveçten çektikleri kuvvetleri tekrar Norveçe gönderdiler

Vaşington, 24 (A.A.) — Norveçlilere, müttefikler karaya asker çıkardıkları takdirde ne yapacakları hakkında talimat verilmiştir.

United Press muhabirinin Stokholmdan bildirdiğine göre, Almanlar Norveçten çektikleri kuvvetleri yeniden oraya göndermektedirler.

Mısır, istikbalden emin bulunuyor

Nahas Paşa, ilk fırsatta parlâmentoda beyanatta bulunacak

Kahire, 24 (A.A.) — Mısır'daki Ingiliz kuvvetleri komutanı General Stone, Mısır başvekil ve müdafaa nazırı Nahas paşa ve Ingiltere büyük elçisi Sir Lampson ile yaptığı üç saatlik bir görüşmeden sonra şöyle demiştir:

«Istikbalden emin bulunuyoruz. Geçen sene de tıpkı böyle güç bir durum karşısında kaldığımızı, fakat sonra talihin lehimize döndüğünü ve bütün zorlukları yendiğimizi hatırlayınız.»

Neşredilen resmi bir tebliğ, görüşmeler esnasında önemli müzakereler yapıldığını ve umumi durumun her bakımdan incelendiğini bildirmektedir. Nahas paşanın ilk fırsatta parlâmentoda beyanatta bulunacağı tahmin ediliyor.

Muhasebat umum müdür muavinliği

Ankara, 24 (Telefonla) — Maliye Vekâletinde münhal bulunan muhasebat umum müdürlüğü muaviniliğine Maliye müfettişi Alâeddin Kayaalp tayin edilmiştir.

BAŞMAKALEDEN DEVAM

(Başı 1 incide) »-«

Bundan başka bu yolsuzluğa kaçan memur, zorluk icat ederek sonra para ile kolaylık satmak, işi uzatarak zaman satmak imkânlarına sahiptir. Şikâyet kapıları kapalıdır, çünkü bu memur, her işe usul bakımından bir kulp takmak ve kendini haklı göstermek yolunu bulur. Dürüst memurlar işe karışmaktan ve aklın ve insafın icabını yapmaktan korkarlar, çünkü hiç bir menfaat kabul etmedikleri halde kendilerine «müteahhidin adamı» diye söz gelmesinden çekinirler.

Satın alma sistemi ticari bakımdan hiç bir hakiki kontrola tâbi değildir. Hesap divanı, yalnız usullerin kitaba uyup uymadığına bakar. Minarenin kılıfı iyi hazırlanmışsa vizeyi vermekten başka çaresi yoktur. Malın muayyen bir dakikadaki piyasa kıymetini tetkik edip asıl esasa gitmek imkân ve teşkilâtından mahrumdur.

Sistem, bazı şartnamelerle kaliteyi muhafaza iddiasında bulunduğu halde neticede daima ucuzu tercih eder. Halbuki ucuz pahalıdır, meselâ alınan birşey makine ise ucuz makinenin ömrü kısa, yedek ihtiyacı fazla, ârızalar yüzünden uğrayacağı fasılaların maliyet bedeli yüksektir. Fakat emniyetsizlik üzerine kurulu bir sistemde kimse pahalıyı tercih etmek salâhiyetini kendinde göremez.

Satın alma sisteminin bozukluğu uzun senelerdenberi malûmdur. Fakat yolsuzluğu güya meneden usulleri ve kayıtları bir korkuluktan ibaret olan bu gidişe el sürmek bir türlü mümkün olmuyor. Çünkü yarattığı sisli hava içinde o kadar menfaatler dönüyor ki berrak bir ticari sistemin kurulmasına karşı derhal isyanlar baş gösteriyor.

Bundan elli, altmış sene evvel satın almaların bir elden idaresi usulü tecrübe edilmiş. Eski Âyan reisi ve Numan Menemencioğlu ile Muvaffak Menemencioğlunun babası Rifat Bey o zaman Şamda defterdarmış, gayet genç, dürüst, umumi menfaat üzerinde titiz bir defterdar. Vali de iyi adammış. Beşinci orduya ait buğday mubayaasını, memleket menfaatine göre idare etmişler en iyi kaliteyi mutad fiyattan ucuza almışlar. Levazım memurları derhal kıyamet koparıp Yıldıza telgraf çekmişler: «Alınan buğdayın gıda kıymeti az olduğu için bunu askere yedirmek mes'uliyetini alamayız.»

Yıldızdan emir: «Mukavele derhal feshedilerek levazım memurları eski usul dairesinde buğday alsınlar.»

Zavallı defterdar ne yapacağını bilmiyor. Fakat müteahhit insaflı ve namuslu bir adammış. Kendisine diyor ki: «Hiç korkmayın, ben buğdayları geri alırım, hiç bir tazminat iddiasında bulunmam. Fakat beraberce merakli bir tecrübe yapalım. Geri alacağım çuvallara birer işaret koyalım.»

Böyle yapıyorlar. Bir taraftan da levazım memurları buğdayı açık azaltmaya koyuyorlar, ayni müteahhit, memurlara mutad bahşişleri vererek hükûmete ayni buğdayları on para fazlasına satıyor. Allahın hikmetine bakın ki o zaman buğdayların gıda kıymeti birdenbire yerine geliyor!

Derdin devası diye satın almaların bir elden idaresinden bahsolunur. Bunun kırtasiyeciliği artırmaktan başka bir neticesi olamaz.

Çıkar yol, namus ve emniyet sistemini kurmaktır. Maliyeye tâbi ve salâhiyet ve mes'uliyet sahibi satın alma unsurları ticari surette yetiştirilmeli, seciye bakımından devamlı süzgeçlerden geçirilmeli, satın almanın her safhası kendilerine bırakılarak mesuliyet tamamile şahısları üzerinde toplanmalıdır. Ambar mevcudunun kontrolları da bu bilgili ve tecrübeli unsurlar tarafından yapılmalıdır.

O zaman da elbette mürtekipler zuhur edecektir. Fakat bunlar herhalde şimdiki sistemden az olacağından başka hiç olmazsa zorlukların sebep olduğu yüksek fiyatın, yüksek maliyetin, zaman israfının ve verim noksanının önüne geçilmiş olacaktır.

Zaten mes'um kırtasiyecilik hastalığının bir tek tesirli devası vardır ki o da emniyet ve namus esası üzerine yürümekten, memur seçmeye ve ileriletmeye mes'uliyet taşıyabilmek ölçüsüne göre düzen vermekten ibarettir.

Ahmet Emin YALMAN

İngiliz uçakları Dünkerk'i bombaladılar

Doklara taarruz edildi

Taarruz; 1 saatte muvaffakıyetle bitirildi

Londra, 24 (A.A.) — Ingiliz uçakları dün Dunkerk doklarına taarruz etmişlerdir. Dün sabah Emden de yeniden taarruza uğramıştır. Taarruz bir saatte muvaffakiyetle bitirilmiştir. Elde edilen neticeler çok iyidir.

Mısıra karşı Alman taarruzu bekleniyor

(Başı 1 inide) »-«

üzerinde yürümekte olan bir kol da esas tehlikeyi teşkil etmektedir.

Attlee, sekizinci orduya yeni takviye kıtalarının gönderildiğinden ve daha da gönderileceğinden bahsetmiştir.

Kahire, 24 (A.A.) — Mihverin Kapuzzo ve Halfaya'nın arkasından dolaşarak cenuba doğru bir ihata hareketi yapmak suretile taarruza geçeceğini gösteren bazı alâmetler mevcuttur. Böyle bir hareket, arazinin arızalı olması dolayısile bazı güçlükler arzetmekte ise de imkânsız değildir.

Kahire, 24 (A.A.) — Neşredilen tebliğde kaydedildiğine göre dün İngiliz seyyar kolları bütün gün İngiliz mevzilerinin garp kısmında faaliyette bulunmuşlardır. Gambut'un cenubunda düşmanın bir çok hareketleri görülmüştür.

Sollum'un garbındaki cephenin şimal kesiminde İngiliz kuvvetleri dün bütün gün küçük düşman müfrezelerine taarruz etmişlerdir.

Kahire, 24 (A.A.) — Reuter ajansının hususi muhabiri bildiriyor:

Rommel, mühim kuvvetlerini hâlâ Mısır hududuna doğru ileri harekete geçirmemiş gibi görünüyor. Enkaz halinde bulunan Kapuzzo kalesinde, zırhlı otomobillerimiz yalnız bir seyyar kesif müfrezesine raslamıştır. Bununla beraber mihver kuvvetlerinin Sollum'a ve Halfaya boğazına doğru kendilerine bir yol açmağa teşebbüs etmiş olmaları muhtemeldir. Çünkü bu köprübaşı müttefiklerin elinde bulundukça Mısırın istilâsı tasavvur bile edilemez.

Stokholm, 24 (A.A.) — Londra radyosu, General Wavell'in tekrar Afrikaya çağırılacağını söylemiştir.

Mısır hududunda mevzii muharebeler olmuştur.

Vişi, 24 (A.A.) — Kahireden alınan bir habere göre, General Ritchie sekizinci ordu kumandanlığından geri çekilmiştir. Yerine General Auchinleck'in geçtiği söylenmektedir.

Sıvastopolda Rus mukaaemeti ümitsiz

(Başı 1 incide) —

Sivastopolda şiddetli savaşlar

Moskova, 24 (A.A.) — Bu sabahki Sovyet tebliği, dün gece Sivastopol cephesinde Rus kuvvetlerinin sayıca üstün düşman kuvvetlerine karşı şiddetli savaşlara devam ettiklerini bildirmektedir. Cephenin başka kesimlerinde önemli hiçbir değişiklik olmamıştır.

Sivastopolluların mesajı

Londra, 24 (A.A.) — Sivastopollular Stalin'e şu mesajı göndermişlerdir:

«Bize itimad etmenizi istiyoruz. Doğduğumuz yeri, damarlarımızdaki kanın son damlasına kadar müdafaa edeceğiz. Teslim olmaktansa ölmeye razıyız.»

Harkofta Ruslar çekiliyorlar

Londra, 24 (A.A.) — Harkof kesiminde Ruslar ağır Alman baskısı altında geri çekilmişlerdir.

Berlinin tebliği

Berlin, 24 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Sivastopol müstahkem mevkiinin şimal kısmında, Severnaja körfezinin şimalindeki berzahın ucunda henüz mukavemet etmekte olan düşman bakiyeleri yok edilmiştir.

Müstahkem mevki cephesinin şarkında Alman ve Rumen kıtaları orman ve çalılıklarla örtülü yolsuz bir araziden geçerek iyice tahkim edilmiş olan ve inatla müdafaa edilen düşman mevzilerine kadar ilerlemişler ve başka istihkâm tesisleri zaptedilmişlerdir.

Sivastopol etrafında yapılan muharebelerde düşman kayıpları 7 den 22 hazirana kadar 11 bin esir ve 138 topu bulmuştur. Inatla ve göğüs göğüse yapılan muharebelerde 2014 toprak ve beton kale alınmış, 65 bin 254 mayın

Gümrük Muhafaza teşkilâtı değişiyor

Sahillerde bulunan karakol ve noktalar tamamen kaldırıldı

Öğrendiğimize göre, Gümrük muhafaza başmüdürlüğü gördüğü lüzum üzerine bugünkü muhafaza tarz ve teşkilâtını değiştirmekte ve buna yeni bir veçhe vermektedir. Bu hususta bazı kararlar verilmiş ve tatbikata da geçilmiştir. Marmara havzası sahillerinde bulunan muhafaza karakol ve noktaları tamamile kaldırılmış. Yalnız Karadeniz ve Akdeniz boğazları haricindeki karakollar bulundukları yerlerde bırakılmıştır. Bu arada liman teşkilâtında da bazı değişiklikler yapılmıştır. Bunlara mukabil Istanbul ile Çanakkale ve Karadeniz boğazlarında yeniden üç büyük merkez tesis edilmiş ve buralara diğer mıntakalardan kaldırılan karakol ve noktaların memurları getirilmiştir. Bundan sonra, Istanbul ile Marmara havzasının gümrükçülük bakımından muhafazası ve dış memleketlerden gelecek vapurlara ait muhafaza hizmetleri bu üç merkez tarafından idare ve ifa olunacaktır.

Bu hususta malûmatını sorduğumuz eski bir gümrükçü, bu yeni şeklin muhafazacılık bakımından hiç de isabetli olmadığını, bilâkis çok mahzurlu bulunduğunu söylemiş ve bunu delillerini, misallerini göstererek yazı ile bildireceğini vadeylemiştir.

Japonlar Paipingfanı işgal ettiler

Kiangside şiddetli çarpışmalar oluyor

Tokio, 24 (A.A.) — Kiangsi eyaletinden haber verildiğine göre, önemli bir stratejik mevki olan Lishui'nin sukutu yakın ve muhakkaktır. Japon öncüleri Lishui'nin 16 kilometre batı şimalinde kâin Paipingfan'ı işgal etmişlerdir.

Vişi, 24 (A.A.) — Tokyodan bildirildiğine göre, Çinde bir Çin tümeni kumandanı ile birlikte teslim olmuştur.

Tokyo, 24 (A.A.) — Çekyang vilâyetinde Vui'den dağlık mıntakaya dalan Japon kuvvetleri 21 haziranda Fangşuşen - Çinlungşan demiryolunun 40 kilometre cenubunda bir noktaya kadar varmışlardır.

Japon kıtaları alelâcele tahşit edilmiş olan 13 üncü ve 33 üncü Çungink tümenlerini yendikten sonradır ki bu askeri hedefe varabilmiştir.

Japon teşkilleri bu kesimde dün de ileri yürüyüşlerine devam etmişlerdir.

Avam kamarasında münakaşalar

(Başı 1 incide) (!)

mi görüşü ifade etmediğini, hükûmetin bunun mesuliyetini üzerine alamıyacağını söylemiştir.

Bundan sonra kürsüye gelen Cripps, Avam Kamarasının askeri duruma ait müzakerelere iki gün ayıracağını bildirmiştir. Mistr Attlee askeri hareketler hakkında malûmat almak zorluklarını kaydetmiştir. Işçi mebuslardan Brays, meclisin, dönmesini arzu ettiğinden, Mistr Churchill'in haberdar edilip edilmediğini sormuştur. Mister Attlee verdiği cevapta başvekilin Amerikada pek mühim meseleler görüşmekte olduğunu, fakat uzun müddet memleketten uzak kalamıyacağını bildirmiştir.

Gizli Ingiliz - Sovyet anlaşması

(Başı 1 incide) (/)

gilterenin muvafakatile, Sovyet nüfuz bölgesine bağlanacağından, Sovyetlere Romanyada istinat noktaları ihdas etmek ve bu memleket üzerinde askeri ve siyasi bir kontrol kurmak hakkının verileceğinden bahsedilmektedir.

İngilterenin, giriştiği nevmidane mücadelede, Romanyayı bugün soğukkanlılıkla Sovyetlere teslim etmekte ve üç sene evvel garantisini kabul ettirmek istediği bu memleketi haritadan silmekte tereddüt etmediği şimdi bir kere daha teeyyüt etmiştir.

İzmir Valisi vazifesi başına gitti

Edirne, 24 (A.A.) — Izmir valiliğine tayin edilen Umumi Müfettiş vekili Sabri Oney yeni vazifesi başına gitmiştir.

Harkofta Rus cephesinde gedik açıldı

Moskova, 24 (A.A.) — Krasnaya Zvezda gazetesi muhabirinin bugün bildirdiğine göre, Almanlar Harkof cephesinin bir kesiminde Sovyet müdafaa hatlarında oldukça geniş bir gedik açmağa muvaffak olmuşlardır. Almanlar dar bir cephede yaptıkları taarruzda 200 tank ve bunların arkasında bir çok piyade birlikleri kullanmışlardır.

Cephenin diğer kesimlerinde de Almanlar otuzar tanklık gruplarla gedikler açmağa çalışıyorlar.

Bazı Sovyet birlikleri yeni müdafaa mevzilerine çekilmek zorunda kalmıştır.

Bomba dâvası

Süleyman da mahkeme kararını temyiz etti

Ankara, 24 (Telefonla) — Almanyanın Ankara büyük elçisi Fon Papen'e yapılmak istenilen suikast fâillerinden dördüncüsü Süleyman temyiz müddetinin sonu olan bugün mesai saatinin bitmesine bir kaç dakika kalarak mahkemenin hakkında verdiği kararı temyiz etmiştir. Bu suretle dört mahkûm da hükmü temyiz etmiş bulunuyorlar.

İstanbul mıntaka ticaret müdürü Ankaraya gitti

Ankara, 24 (Telefonla) — Istanbul mıntaka ticaret müdürü Necmeddin Mete bazı temaslar yapmak üzere şehrimize gelmiş ve vekâlet tarafından kendisi vazifelendirilerek burada alakonulmuştur. Istanbul mıntaka ticaret müdürlüğüne kimin gönderileceği henüz malûm değildir.

Rasathane müdürünün beyanatı

(Başı 1 incide) «/»

zelzele hesabını vaktinde yapamamış olmasını yazmakta ve güya bize bir tariz taşı atılmaktadır. Bu yazı beni güldürdü doğrusu. Dün saat onda bu gazetenin muharriri telefonla şahsen beni arar. O sırada ben evimde bulunduğum için, telefonda muhatap olan memur, sarsıntı için sorulan sual cevabı için yarım saat sonra telefon edilmesini söyler. Bunun sebebi de şudur. Sismograf aletinin diyagram kâğıtları her gün sabahları saat 10 da değiştirilir. Ehemmiyetli bir zelzele olmadıkça bu saatten başka vakitlerde aletlere bakılamaz. Sonra, aletten alınan diyagram kâğıdının banyo edilmesi, kurutulması, diyagramdaki fenni hükümlerin araştırılması için de en az bir saat lâzımdır. Bunu bilmiyen bay muharrir, kendisine o anda cevap verilmemiş olmasından sinirlenmiş olacak ki bize karşı bu tarizi yapmış...

Darülâcezeye yapılan yardımlar

Dün Vali ve Belediye reisi Dr. Lütfi Kırdar'ın başkanlığı altında Istanbulun hayırsever kimseleri toplanarak Darülâcezeye yapılacak yardım meselesi üzerinde konuşmuşlar ve yine bu hayırsever zevat yardım vaadinde bulunmuşlardır.

300 fakir çocuk Istanbulda toplanarak Darülâcezeye yatırılmışlardır. Bundan böyle de yardıma muhtaç kimseler derhal bu müesseseye alınacaktır.

Ekmek karneleri tevzi ediliyor

Halk dağıtma birlikleri ekmek karnelerini pazartesi gününe kadar halka dağıtmış olacaklardır. Ekmek karnelerinin tevziatında halk eski karnelerin koçanlarını da iade edeceklerdir.

Barbarosun heykeli, iki Türk mimarına yaptırılıyor

Barbaros âbidesi mukavelesi dün 30 bin lira üzerinden Hadi ve Zühtü isminde iki Türk mimarına ihale edilmiştir. Heykel en yakın bir zamanda ikmal edilerek Beşiktaştaki Barbaros türbesinin etrafında tanzim edilen sahaya konacaktır.

Kongreye davet

Darüşşefaka mezunları cemiyetinden:

Cemiyetimizin yıllık kongresinin, 27/6/942 cumartesi günü Eminönü Halkevinde yapılacağı ilân olunur.

SİYASÎ İCMÂL

Nakliye dâvası ve Tobruk

Yazan: M. H. ZAL

Ruzvelt ve Çörçil'in Vaşingtondaki konuşmaları devam edip giderken, dünyanın dikkatini hâlâ Libya meselesi işgal ediyor.

Buradaki mücadelenin mânası yalnız Mısır'ın ve Süveyş'in tehlikeye düşmesinden ve Ortaşark için kötü ihtimaller peyda olmasından ibaret değildir.

Bu harbin başlıca dâvalarından biri nakliye tonajıdır. Dünyayı saran bir harpte uzak uzak cepheleri tutmak ve neticede üstün çıkmak için nakliye sisteminin iyi işlemesi ve batan gemilerin yeri dolması lâzımdır.

Halbuki Akdeniz ve Süveyş'ten geçen kestirme yol demokrasi için kapalı bulunursa vapurlar yolda iki misli zaman kalır ve mevcut vapurların ameli kıymeti böylece yarıya iner.

Bu itibarla Trablusgarb'ı almak ve Akdeniz yolundan istifade edecek hale gelmek, Ingilizler için bu harbin en mühim hedeflerinden biridir.

Rommel'in sevk ve idaresi karşısında Ingilizler şimdilik bu emellerine varmayı umumiyorlardı, hazırlıkları tamam değildi, fakat hiç olmazsa Tobruk'u muhafaza etmenin ve yarın buraya dayanarak asıl gayeye varmanın lüzum ve ehemmiyetini pek iyi biliyorlardı.

Böyle olmakla beraber tedbirde kusurlarda bulunmuşlar, mükemmel fırsatlar kaçırmışlar, harbi yanlış sevk ve idare etmişler, Tobruk'u kaybetmekle beraber Maltayı da elden kaçırmak tehlikesine düşmüşlerdir.

Bu takdirde Mısır ister müdafaa edilebilsin, ister edilemesin, Akdeniz hâkimiyetini ele geçirmek ve kestirme yoldan ilerilemek hemen hemen imkân haricine çıkacak ve bu yüzden nakliye imkânları sarsılacaktır. Ingilizler dün az gayret fazlasile elde edebilecekleri bir netice için bugün pek esaslı fedakârlıkları ve külfetleri göze almağa mecbur olacaklardır.

Ingiliz tarafı, mücadeleyi asıl gayelere göre verimli bir şekilde sevk ve idare bakımından çok acı bir imtihan geçirmiş demektir. Işte bu zaviyeden bakılırsa derhal anlaşılır ki Tobruk'un elden kaçırılmasındaki mâna, ilk sanıldığından da derin ve ağırdır.

Sekizinci ordu kumandanı General Ritchie iş işten geçtikten sonra değiştirilmiş ve Wavel'in yeniden Afrikaya getirilmesi pek geç düşünülmüştür.

Tramvay virajlarında hatlar değiştiriliyor

Bugünkü ahval ve zaruretler sebebile değiştirilmeleri imkânı bulunamıyan tramvay hatlarından bazılarının ve bilhassa virajlarda bulunan ve gün geçtikçe tehlikeli vaziyetler arzettiği görülen kısımlarının değiştirilmesine karar verilmiştir. Yakında Şehzadebaşında Zeynephanım konağı önünde, Beyazıt, Sultanahmet, Soğukçeşme, Resadiye caddesi, Şişhane, Harbiye, Kurtuluş, Nişantaşı ve Şişlide bulunan virajlardaki hatlar tamamile değiştirilecek ve bu suretle her an ihtimalli olan kazaların önüne geçilecektir.

Tokdirle karşılanan bir teşebbüs

Öğrendiğimize göre, Evkaf Umum Müdürlüğü Vakfa ait zeytinliklerin mahsulünü bir elden satmaktan sarfınazarla, Ayvalıkta Vakıf Zeytinlikler İşletme müdürlüğünün nezareti altında hazırlattırılan zeytinyağlarile sabunları, vasıtasız olarak halka sattırmak kararını vermiştir. Bunun için Ankarada Vakıflar Umum Müdürlüğü binasında bir şube açtırmış ve satışlara başlattırmıştır. Umum Müdürlük, İstanbulda da bir satış şubesi açmak ve Vakfın zeytin, yağ ve sabunlarını şehrimiz halkına da arzetmek çarelerini araştırmaktadır.

Karl Ebert, bir kaza geçirdi

İstanbula geleceğini dün bildirdiğimiz Ankara Devlet Konservatuarı muallim ve mütehassısı Karl Ebert, Ankarada tiyatro dekorlarını muayene ederken başına tahta düşerek hafifçe yaralandığından seyahatini tehir etmiştir. Birkaç güne kadar iyileşerek gelmesi ihtimali kuvvetlidir.

Adlî Tıp Müşahede evi Müdürlüğü

Kastamonu mebusluğuna tayin edilen İstanbul Adli Tıp müşahedeharesi müdürü doktor Hayrullah Dikerin yerine eski Asliye tabibi ve Üniversite Tıp ve Hukuk Fakülteleri Adli tıp profesörü Hikmet tayin edilmiştir.

HASAN ÇİL LOSYONU

Pudra, Boya, Ruj ve Kremlerin cild üzerinde tahribatı, mutbaktaki soğan ve yemek kokularını, sis, duman ve tozlardan hasıl olan kirleri, çizgileri, lekeleri, buruşuklukları ve bilhassa çilleri izale eder. HASAN ÇIL LOSYUNıyle ıslanmış temiz bir pamuğu çehrenize veya cildinize sürdüğünüz zaman hasıl olan kir tamamile isbat eder ki cild bu yüzden hayatiyetini kaybetmektedir. Cild bunun için buruşur ve ihtiyarlaşır. Çünkü cildin gıdası olan teneffüs noktaları yağ ve kir tabakalarıyle tıkalıdır. Onun için cildi daima HASAN ÇIL LOSYONıyle temizlemeği, kirleri ve çilleri izale etmelidir. Traşdan sonra dahi HASAN ÇIL LOSYONU cilde ve çehreye frahlık verir.

Şişesi 40, iki misli 65, Dört misli 100 kuruş

Dram yine o dram

(Başı 2 ncide) —()—

mış duruyordu. Bundan iyi fırsat mı olurdu?

Bu iki büyük harbin sebeplerini araştırdık, şimdi de safhaları içinde birbirine benziyen noktaları tebarüz ettirelim:

5 — Napolyon 1812 senesi haziranının 24 üncü günü Rusyaya saldırmıştı. Hitler ise 1941 senesi hazirsnının 22 sinde Rus harbine başlamıştır.

6 — Napolyon o sene, süvarilerine lâzım olan otları tedarik etmek maksadile hasat mevsimini beklemiş ve bu büzden gecikmişti. Hitler ise geçen sene Balkanlardaki hareketleri başarmak maksadile gecikmiş ve bu yüzden çok şey kaybetmişti. Bu sene de geciktiği görülüyor.

7 — 1812 de evvelâ Napolyon, 1941 de de evvelâ Hitler Rusyaya taarruz etmişlerdir.

8 — İngiltere o vakit derhal Ruslara elini uzatarak ittifak teklif etmiş ve bu suretle Napolyona karşı derhal birleşmişlerdi, bu defa da ayni suretle, fakat Hitlere karşı birleşmiş bulunmaktadırlar.

9 — 1812 de İtalyan kral naibi Ögen'in kumandası altında 80 bin kişilik Italyan ordusu, Fransızlarla berber Ruslara harşı harp ediyordu. Bugün de hemen o kuvvette bir ordu Hitlerin yanında ayni işi yapmaktadır.

10 — 1812 senesinde Fransızlar Ruslara askeri kudret bakımından çok üstündüler. Bunun için Ruslar, Napolyonla harbe tutuşmaktan çekinmeği ve ricat ederek Fransız ordularını geniş Rus sahralarına çekmeği esas plân olarak kabul etmişlerdi. Bugürkü harpte ise yine Almanlar Ruslara askeri kudret bakımından üstündüler. Ruslar da yine ayni plânı tatbik ettiler. Yalnız arada şu fark var ki, bu defa Ruslar çekilirlerken, her karış toprağı kanlarile sulamak suretile çok çetin bir müdafaa harbi yapmağı da ihmal etmediler.

11 — 1812 senesinde «General Kış» diye isim takılan meşhur Rus kışı, Fransız ordularını perişan etmişti. O kadar ki 500 bin kişilik koca Fransız ordusundan ancak 25 bin asker Parise dönebilmişti. Bu defa da General kış Alman ordusunu çok hırpsladı. Eğer Alman ordusu, General kışın önünde perişan bir halde kaçmadıysa, bunu fennin bugünkü ilerlemesine ve modern nakil vasıtalarının bolluğuna hamletmek lâzımdır.

12 — 130 sene evvel, Napolyon Rusyada boğuşup dururken, İspanyada bulunan Fransız ordusile de, General Vellington'un kumandasındaki İngiliz ordusu çok yaman savaşlar yapıyordu. Bugün Libyada İngilizlerle Almanların çarpışması gibi...

Bugün 1942 senesi haziranının 25 inci gününe varmış bulunuyoruz. Bu tarih Alman — Rus harbinin yıldönümüdür. Fakat bu harp henüz bitmiş değildir. Acaba nasıl bitecek? Bunu tahmin etmek güç. Fakat 130 sene evvelki dünya harbi nasıl bitmişti? Bunu kısaca gözden geçirebiliriz. Kim bilir belki de bugünkü harbin son safhaları da, bundan evvelki safhaları gibi, dürkü büyük dünya harbinin safhalarına benzer ve belki de ayni suretle biter.

O vakit Napolyon perişan bir halde Parise döndükten sonra, bütün Avrupa milletleri hep birden aleyhine ayaklandılar.

Rusya, Prusya, Avusturya, İsveç, İspanya, İngiltere devletleri, Napolyon aleyhinde Şoman muahedesini imzalıyarak büyük bir ittifak aktettiler. İngiltere bu devletlerin harp masrafları için lâzım olan paraları derhal kendilerine teslim etti. Avusturya generali Şvarzenberg kumandasındaki 200 bin kişilik Çek ordusu, Prusyalı Blüher kumandasındaki 60 bin kişilik Alman ordusu, General Bernadot kumandasındaki 150 bin kişilik İsveç ordusu hep birden harekete geçtiler. Parise dönen Napolyon içinde 18 yaşında gençlerin de bulunduğu 150 bin kişilik yeni bir ordu meydana getirmiş ve hemen müttefik orduları üzerine yürümüştü. Alman yada Leypzig sehri civarında iki taraf arasında yapılan ve üç gün süren kanlı bir savaştan sonra Napolyonun bu acemi ordusu mağlûp ve perişan olmuş ve Napolyon da tekrar Parise kaçarken, müttefik orduları da arkasından Parise doğru yürümiye başlamışlardı.

Diğer taraftan İspanyada harbetmekte devam eden İngiliz ve İspanya orduları da Fransızları mağlûp ederek Fransaya girmişler ve ilerlemiye başlamışlardı. Son derece meyus olan Napolyon da generallerinin ısrarı üzerine nâçar saltanatı terketmiye mecbur kaldı. Müttefik orduları Parise girerlerken, Napolyon da Elbe adasına sürgün edildi. Bundan sonra Fransada tekrar kıralık kurulmuş ve Fransa devleti de eski hudutları içinde büzülüp oturmak zorunda kalmıştı.

130 sene evvel milletler arasında Napolyonun oynadığı bu cihangirlik dramının son yaprağı da bu suretle yüz binlerce insanın kanı ve canı pahasına kapanıp gitmişti. Bugün daha kanlı daha korkunç, daha müthiş, fakat ötekine çok benziyen yeni bir hadisenin karşısında ve içindeyiz. Bakalım bu acıklı hikâyenin sonu nasıl bitecek?

Baha TANSEL

Sevgi yüzünden çiçek hırsızlığı yapmış

Dün gece Cihangirde garip bir çiçek hırsızlığı olmuştur. Gece bekçisi dolaşırken Füruzan apartımanının üç metre yükseklikteki parmaklıklarından yakışıklı ve temiz kıyafetli bir genci apartıman bahçesine atladığını görmüş, ve onu kendisine hissettirmeden takibe koyulmuştur.

Genç delikanlı kimseye görünmediğini sanarak bahçenin en nadide ve güzel çiçeklerini koparmış, büyükce bir demet yapmış, ve tekrar geldiği yerden dışarı atlamak suretile kaçarken bekçi tarafından yakalanarak karakola götürülmüştür. Çiçek hırsızının karakolda verdiği ifade şudur:

— Ben fakir bir gencim. Güzel bir sevgilim var ki çiçekten çok hoşlanmaktadır. Onunla randevum vardı. Benden çiçek istemişti. Benim de param yoktu. Bir gün bu evin önünden geçerken sevgilim bu çiçekleri çok beğendiğini söylemişti, ben de bu gece o çiçeklerden bir demet yaptım, demiştir.

Suçlu sorgu hâkimliğince tevkif edilmiştir.

Radyo

BUGÜNKÜ PROGRAM

SABAH

7.30 Program ve saat ayarı, 7.33 Karışık program (Pl.), 7.45 Ajans haberleri, 8.00 Karışık programın devamı, (Pl.), 8.15 Evin saati.

ÖĞLE

12.30 Program ve saat ayarı, 12.33 Karışık şarkı ve türküler, 12.45 Ajans haberleri, 13.00 Şarkı ve türküler programının devamı.

AKŞAM

18.00 Program ve saat ayarı, 18.03 Çifte fasıl, 19.00 Konuşma, 19.15 Dans müziği (Pl.), 19.30 Memleket saat ayarı ve ajans haberleri, 19.45 Müzik: Yurttan sesler, 20.15 Radyo Gazetesi, 20.45 Şarkılar, 21.00 Ziraat takvimi, 21.10 Karışık şarkı ve türküler, 21.30 Konuşma, 21.45 Radyo senfonik orkestrası, 22.30 Memleket saat ayarı, Ajans ve borsalar, 22.45 Yarınki program ve kapanış.

İstanbul Mıntaka Ticaret Müdürlüğünden:

Ellerinde Haşhaş Tohumu Bulunanların Nazarı Dikkatine

1 — Ellerinde 941 ve daha evvelki yıllar mahsulü haşhaş tohumu bulunanlardan mallarını ihraç etmek isteyenlerin 30/6/942 günü akşamına kadar Sirkecide Liman hanında ihracat başkontrolörlüğüne birer beyanname ile müracaat ederek çuvalladıkları ve usulü veçhile kurşun mühürlerini taktıkları mallarını muayene ettirerek mühürlettirmeleri,

2 — Bu müddet zarfında müracaatla mühürlettirilmiyen malların 942 - 943 yılı mahsulü yağlı tohumların tâbi tutulacakları ihraç fiyatı rejimine müteallik 56 No. lu sirküler hükümlerine göre muamele göreceği tebliğ olunur.

NOT: Beyanname formülleri Sirkeci Liman hanında ihracat başkontrolörlüğünde veya Omer Abit hanında ithalât ve ihracatçılar birliği umumi kâtipliğinden alınabilir. «6843»

Kütahya beden terbiyesi bölge başkanlığından:

1 — Kütahya stadyomunun antresinde yapılacak parke kaldırım ve beton döşeme işi kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Keşif bedeli 9702 lira 67 kuruştur.

3 — Eksiltme 3/7/942 tarihine müsadif cuma günü saat 10 da bölge dairesinde toplanacak komisyon huzuru ile yapılacaktır.

4 — Teklif mektuplarının tam saat 9 da komisyona tevdi edilmesi şarttır. Bu saatten sonra mektup kabul edilmediği gibi postada vaki olacak gecikmeler de kabul edilemez.

5 — Eksiltmeye girebilmek için en az üç gün evvel komisyona müracaat ile alacakları ehliyet vesikalarını ve Ticaret odası kayıt vesikası ile muvakkat teminat makbuzlarını komisyona tevdi etmeleri lâzımdır. Ve bu vesaiki ibraz edemiyenler eksiltmeye iştirak edemezler.

6 — Bu iş için mufassal malûmat almak isteyenler beden terbiyesi bölgesine müracaat edebilirler. «6809»

İstanbul Belediyesi İlânları

Tahmin bedeli	İlk teminatı	
2000,00	150,00	Itfaiye hortumlarında mayıs 943 sonuna kadar zuhur edecek tahminen 10.000 adet deliğin kaynak suretile tamiri.
1348,50	101,14	Temizlik işleri koşum takımlarının imalinde kullanılmak üzere alınacak (16) kalem malzeme.
3250,06	243,75	Çöp arabaları tekerleklerinin imalinde kullanılmak üzere alınacak 8,000 adet parmak, 5,000 adet ispit ve 500 adet araba başlığı.

Tahmin bedelleri ile ilk teminat miktarları yukarıda yazılı işler ayrı ayrı açık eksiltmeye konulmuştur.

Şartnameleri Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülebilir. İhaleleri 10/7/942 cuma günü saat 14 de Daimi Encümende yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları ve kanunen ibrazı lâzımgelen diğer vesikalariyle ihale günü muayyen saatte Daimi Encümende bulunmaları. (6907)

BULMACA

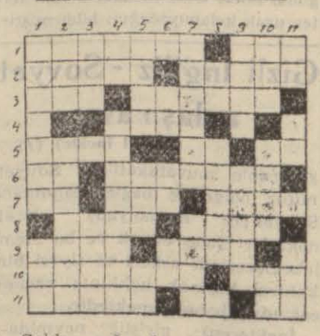

Soldan sağa: 1 — Şayia; Halis. 2 — Ek; Alçaklar. 3 — Mevki; Deli. 4 — Kavga. 5 — Lâyık; Bir nota; Bir hayvan. 6 — Bir gıda maddesi; Bir isim. 7 — Bir nevi cetvel; Krallçe; Yüz sene. 8 — Toparlak; Gramer terimlerinden. 9 — Tersi: Egede bir mevki; Tersi: musibet. 10 — Konak; Bir edat. 11 — Bir meyva; Beyan edatı; Bir renk.

Yukarıdan aşağıya: 1 — Başkanlık; Kör. 2 — Bir edat; Elbisenin kısımları. 3 — Mevcut; Hürremin dört harfi. 4 — Bir spor; Kokulu bir ot hülâsası. 5 — Bir sayı; Hükümdar karısı; Bir hayvan. 6 — Nişane; Bir nota; Bir renk. 7 — Birbirini takip etme; İnce kalbur. 8 — Zarf edatı; Hazır. 9 — İkametgâh; Sinirli. 10 — Kasık; Abide; Bir edatın kısa ve kabası. 11 — Bir nota; Kuru yeşillik; Biricik.

DÜNKÜ BULMACANIN HALLİ

Soldan sağa: 1 — Serencam. 2 — Ziyade; Meze. 3 — Üsera; Pilav. 4 — Lût; Kar. 5 — Ek; El. 6 — Kim; İlâvell. 7 — İpek; İten. 8 — Ekele. 9 — Er; Damar; Ya. 10 — Rimel; Savaş. 11 — Tura; Aşı.

Yukarıdan aşağıya: 1 — Züyiki (ikiyüz); Er. 2 — Sis; İperit. 3 — Eyelemek; Mu. 4 — Raruk (kurar); Keder. 5 — Edat; Lala. 6 — Ne; Elzem. 7 — Le; Asi. 8 — Amik; Vişra (arşiv). 9 — Mel'anet; Va (pur). 10 — Zar; Le; Yaş. 11 — Nev; Binbaşı.

Fabrikalardaki iplik ve yapağı kırpıntıları

Sümerbank Umum Müdürlüğü, mensucat fabrikalarında şimdiye kadar hasıl olan ve toplanıp atılması için de bir hayli masraflar ihtiyar olunan yağlı ve kirli süprüntülerle iplik ve yapağı kırıntılarının bundan sonra satılması kararını vermiş ve bu kararı alâkadar fabrikalara bildirmiştir.

Öğrendiğimize göre, bu kararın verilmesine, iptidai madde kaynaklarını, bugürkü ahval ve şartlar dolayısile, kaybeden bazı Avrupa memleketlerinin bu gibi süprüntülerden istifadeye tesebbüs etmeleri ve bunlara müşteri çıkmaları sebep olmuştur ki, Sümerbank bu vesile ile yeni bir gelir membaı daha elde etmiş bulunmaktadır.

Bere vurgunculuk

Bir motörü 9000 liraya pazarlık edildiği halde bilâhare pazarlık harici fazla olarak dört bin beş yüz lira daha istemek ve satmak suretile ihtikâr yapmaktan suçlu ve mevkuf Agop Bahadır ve Aleksandrın muhakemelerine dün de bir numaralı Milli Korunma mahkemesinde devam olunmuştur. Müddeiumumi, suçluların üçer sene ağır hapse ve beşer bin lira ağır para cezasına çarptırılmasını istemiştir. Mahkeme vekilleri tarafından müdafaası yapılan suçlular hakkında kararını vermek için duruşmayı başka güne bırakmıştır.

TESİRİ KAT'Î

TAZE MEYVALARDAN İSTİHSAL EDİLMİŞ

İDRİS MÜSHİL

(GAZOZLU)

LİMONATASI

Lezzeti hoş●●içimi kolay

MARKASINA DİKKAT: Fiyatı 60 kuruş.

Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletinin ruhsatını haizdir.

KAZANÇ VERGİSİ Mükelleflerinin DİKKAT NAZARINA

İstanbul Defterdarlığından:

1 — 1942 mali yılı kazanç vergilerinin birinci taksit ödeme müddeti bu ay sonunda bitecektir. Bu müddet içinde taksitlerini vermiyen mükellefler, bu taksitlerini, bilâhare yüzde 10 zamla ödemek zorunda kalacaklardır.

2 — Bilûmum karneli mükelleflerin de haziran ayı içinde (Yeniden işe başlıyanlar 15 gün içinde), şubelerine müracaatla, karnelerini almaları lâzımdır. Aksi takdirde seyyarların vergileri yüzde 10 zamla, iratlı mükellefler yanında çalışanların vergileri de bunları çalıştıranlardan, üç kat fazlasile, tahsil olunacaktır.

Ceza vermek istemiyen mükelleflerin 30.6.942 salı günü akşamına kadar vergi taksitlerini ödemeleri karnelerini almaları tavsiye olunur. (6693)

Inhisarlar Umum Müdürlüğünden

İmtihanla memur alınacaktır

1. — Taşra teşkilâtımızdaki münhal memuriyetler için 2/7/942 Perşembe «lise mezunları» ve 3/7/942 Cuma günü orta mektep mezunları arasında saat 13 de Sirkecide Inhisarlar memurin kursu binasında bir imtihan yapılacaktır.

2. — Talip olanlar bir dilekçe, evrakı müsbite ve iki fotoğrafla birlikte zat işleri şubemize müracaat etmelidir.

3. — Imtihana girmek isteyenlerin aşağıda yazılı vasıf ve şartları haiz olmaları lâzımdır.

A. — Lise veya orta mektep mezunu olmak.

B. — 18 yaşını bitirmiş olmak ve kırk beş yaşından yukarı olmamak.

C. — Vazife ifasına mâni bir hali bulunmamak.

D. — Askerliğini yapmış olmak veya müeccel bulunmak ve bilhassa her iki halde de son yoklamalarını nüfus cüzdanına kaydettirmiş olmak.

4. — Imtihanda kazananların muvaffakiyet ve tabsil vaziyetlerine göre baremdeki dereceler üzerinden ücretleri tesbit edilerek sırasile tâyinleri yapılır.

5. — Müracaatlar 1/7/942 Çarşamba günü akşamına kadar kabul edilir. (6519)

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden

1 — 12/6/942 cuma günü pazarlık usulile alınacağı ilân olunan külliyetli miktardaki levanta çiçeğine talip zuhur etmediğinden bu kere yeniden pazarlığa konulmuştur.

2 — Pazarlık 10/7/942 cuma günü saat 11.10 da Kabataşta levazım şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

3 — Isteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatte teklif edecekleri fiyat üzerinden % 7,5 güvenme parasiyle birlikte mezkûr komisyona müracaatları. «6901»

Nafıa Vekâletinden:

Eksiltmeye konulan iş:

1 — Su işleri on birinci şube müdürlüğü mıntakası dahilinde Silifke ovasının sulanması için Göksu nehri üzerinde yaptırılacak regülâtör Sifon ve muhtelif sınai imalât inşaatı ve kanal işleri muhammen keşif bedeli vahidi fiyat esası üzerinden «1.305.633» lira «87» kuruştur.

2 — Eksiltme 17/7/942 tarihine rastlayan cuma günü saat «15» de Ankarada Su işleri reisliği binası içinde toplanan su eksiltme komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — Istekliler, eksiltme şartnamesi, mukavele projesi bayındırlık işleri genel şartnamesi, umumi su işleri fenni şartnamesile hususi ve fenni şartnameleri ve projeleri «50» lira mukabilinde su işleri reisliğinden alabilirler.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin «52919» lira «02» kuruşluk muvakkat teminat vermesi ve eksiltmenin yapılacağı günden en az üç gün evvel ellerinde bulunan vesikalarla birlikte bir dilekçe ile Nafıa Vekâletine müracaat ederek bu işe mahsus olmak üzere vesika almaları ve bu vesikayı ibraz etmeleri şarttır.

Bu müddet içinde vesika talebinde bulunmayanlar eksiltmeye iştirak edemezler.

5 — Isteklilerin teklif mektuplarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar su işleri reisliğine makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. Postada olan gecikmeler kabul edilmez. «6526» «4312»

Sahibi ve Neşriyat Müdürü: Ahmet Emin YALMAN
Vatan Neşriyat Türk Ltd. Şti Vatan Matbaası

Buruşukluklarımı Nasıl Giderdim.

Güzellik Mütehassıslarının ve sözde "Buruşukluklara karşı" müstahzaratın ademi muvaffakiyetinden sonra

EVİNDE YAPILACAK BASİT BİR TEDAVİ HARİKA YARATIYOR.

Akşamları yatmazdan evvel, terkibine genç hayvanların hüceyrelerinden istihraç edilen BİOCEL karıştırılmış bir krem tatbik ediyorum. Bu, tıpkı cildinizin BİOCEL'i gibidir. Sihriâmiz olan bu cevher sayesinde zayıflamış cildiniz beslenecek, tazeleşip gençleşecek. Bu cild gıdası, bütün dünyada tanınmış bir cild mütehassısın tarafından keşf ve halı hazırda pembe renkteki Tokalon kreminin terkibine ithal edilmiştir. Her akşam yatmazdan evvel yegâne cild gıdası olan bu BIOCEL'li kremi kullanınız. Sabahları da beyaz renkteki Tokalon kremini kullanınız. O, cildi besler, açık mesameleri sıklaştırır ve «Makyaj» için mümkün olan en mükemmel bir esas teşkil eder. Bu iki kremin istimalinde müessir neticeler garantilidir. Aksi halde verdiğiniz paranın iki misli iade olunur.

ZAYI

Cide nüfus dairesinden aldığım hüviyet varakamı ve askerlik cüzdanımı zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan eskilerinin hükmü yoktur.

Mustafa Tekiner

VATAN GAZETESİ

İLÂN FİYATLARI	Kuruş
Başlık	750
1 inci sayfa	500
2 nci »	400
3 üncü »	150
4 üncü »	50

Abone Ücreti

Türkiye dahilinde:

Senelik	6 aylık	3 aylık	Aylık
1400	750	400	150 K.

Hariç memleketlerde:

Senelik	6 aylık	3 aylık	Aylık
2700	1410	800 K.	yoktur

Gazeteye gönderilen evrak derc edilsin edilmesin iade olunmaz. Ziyamdan mes'uliyet kabul edilmez.

BORSA

24 HAZİRAN 1942

1	Sterlin	5,20
100	Dolar	130,70
100	Pezeta	12.84
100	İsviçre frangı	30,365
100	İsveç kronu	30,72